

Světový den CHOPN: dušnost jako varovný signál

Praha, 19. listopadu 2025 – Chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN) patří mezi závažná chronická onemocnění současnosti. Přestože se podle Světové zdravotnické organizace¹ jedná o čtvrtou nejčastější příčinu úmrtí na světě, zůstává ve velké míře nedostatečně diagnostikována nebo nesprávně léčena. Na nutnost včasného rozpoznání nemoci upozorňuje Světový den CHOPN, který si letos připomínáme 19. listopadu, a to ve více než 50 zemích světa. Tématem roku 2025 je motto: „Trápí vás dušnost? Může jít o CHOPN.“²

CHOPN je častá, ale podceňovaná diagnóza

CHOPN je dlouhodobé onemocnění, které nelze zcela vyléčit. I přesto, že patří mezi nejzávažnější chronické choroby plic, bývá často podceňováno. Pro CHOPN je typické trvalé zúžení průdušek a poškození plicní tkáně, což se výrazně podepisuje na kvalitě života pacientů. Mezi nejčastější projevy patří dušnost, která se objevuje nejprve při fyzické zátěži a v pokročilejších stádiích i v klidu, dále chronický kašel, vykašlávání hlenu, sípání nebo pískoty při dýchání a celkově snížená tolerance námahy. „Nemoc postupně vede k omezení každodenních činností, ke ztrátě soběstačnosti a je spojena s častými komplikacemi, mezi které patří opakované infekce dolních cest dýchacích, dále i zvýšené riziko srdečního selhání, plicní hypertenze, svalová slabost nebo dokonce podvýživa. Klinické projevy se rozvíjejí pomalu a plíživě, proto bývají často dlouho podceňovány,“ popisuje přednosta Kliniky pneumologie 3. LF UK a Fakultní nemocnice Bulovka Doc. MUDr. Norbert Pauk, Ph.D. Přitom včasná diagnostika a správně zvolená léčba mohou výrazně zmírnit příznaky, podpořit funkci plic a zlepšit kvalitu života nemocných.

Mezi hlavní rizikové faktory rozvoje CHOPN patří kouření

U chronické obstrukční plicní nemoci hraje významnou roli také vyšší věk, kdy se přirozeně snižuje funkce plic, a opakované respirační infekce v dětství. Riziko dále zvyšuje nižší socioekonomická úroveň, spojená s horšími životními podmínkami a omezeným přístupem ke kvalitní zdravotní péči. Hlavním rizikovým faktorem je kouření. CHOPN se podle jedné ze studií rozvine až u poloviny dlouhodobých kuřáků, přičemž více než 80 % případů onemocnění souvisejících s CHOPN lze přímo přičítat právě kouření tabákových výrobků.³ Některé další studie⁴ také naznačují, že ženy mohou být k účinkům tabákového kouře citlivější než muži, a proto u nich hrozí rozvoj CHOPN i při menší intenzitě kouření.

Onemocnění se může rozvinout i u nekuřáků, zejména při dlouhodobé expozici škodlivinám v pracovním prostředí, jako je prach, chemické výpary nebo jiné dráždivé plyny. Dalšími rizikovými faktory jsou pasivní kouření, znečištěné ovzduší, používání pevných paliv k vytápění v domácnostech, astma v dětství nebo nezdravý způsob stravování. U menší části pacientů pak hrají roli i genetické předpoklady.⁵

¹ [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/chronic-obstructive-pulmonary-disease-\(copd\)](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/chronic-obstructive-pulmonary-disease-(copd)).

² <https://goldcopd.org/world-copd-day-2025/>.

³ Andreas, Stefan et al. "Smoking cessation in chronic obstructive pulmonary disease: an effective medical intervention." *Deutsches Arzteblatt international* vol. 106,16 (2009): 276-82. doi:10.3238/arztebl.2009.0276.

⁴ Sørheim, Inga-Cecilie et al. "Gender differences in COPD: are women more susceptible to smoking effects than men?" *Thorax* vol. 65,6 (2010): 480-5. doi:10.1136/thx.2009.122002.

⁵ *European respiratory review: an official journal of the European Respiratory Society* vol. 32,168 230009. 3 May. 2023, doi:10.1183/16000617.0009-2023.

Včasná diagnostika zlepšuje kvalitu života

Pacienti s CHOPN často zažívají tzv. exacerbace, náhlé zhoršení stavu. „Exacerbace CHOPN se projevují náhlým zhoršením dušnosti, zvýšenou produkcí hlenu, zhoršením kašle, sípáním a tíhou na hrudi. Tyto stavy vedou k akutnímu oslabení pacienta, výraznému snížení tolerance zátěže, únavě a často vyžadují intenzifikaci léčby nebo hospitalizaci. Opakované exacerbace urychlují progresi onemocnění, vedou k poklesu plicních funkcí a zhoršují dlouhodobou prognózu,“ vysvětluje přednosta Kliniky pneumologie 3. LF UK a Fakultní nemocnice Bulovka Doc. MUDr. Norbert Pauk, Ph.D. Výsledkem je tedy zhoršená kvalita života, vyšší počet hospitalizací, rostoucí zdravotní náklady, ale i zvýšené riziko úmrtí.

Léčba CHOPN by měla být komplexní a kombinovat farmakologické i nefarmakologické postupy. „Každý pacient s CHOPN si zaslouží šanci na kvalitní život. Kromě správné léčby hraje zásadní roli také prevence, včasná diagnostika a změna životního stylu. Klíčové je i odvykání kouření, očkování, pravidelný pohyb a aktivní přístup pacienta,“ doplňuje Country Lead for Czechia and Head of Pharma Vivek Basantani. Světový den CHOPN, který letos připadá na středu 19. listopadu, připomíná, že právě včasná diagnóza může zachránit životy. Pokud se nemoc odhalí včas a nasadí se odpovídající léčba, je možné zpomalit nástup onemocnění a pacientům umožnit kvalitnější a plnohodnotnější život.

O společnosti Sanofi

Sanofi je biofarmaceutická společnost zaměřená na výzkum a vývoj s využitím umělé inteligence usilující o zlepšení životů lidí a udržitelný růst. Naše rozsáhlé znalosti imunitního systému uplatňujeme při vývoji přípravků a vakcín, jež léčí a chrání miliony lidí po celém světě. Inovativní přípravky, na jejichž vývoji pracujeme, mohou pomoci dalším milionům lidí. Náš tým sleduje jediný cíl: tvořit zázraky vědy, které zlepšují životy lidí. To nás inspiruje k dosahování a zvyšování pokroku i k pozitivnímu dopadu na naše zaměstnance a komunity, jimž sloužíme, tím, že se věnujeme nejpalčivějším výzvám ve zdravotnictví, ekologii a sociální oblasti.

Kontakty pro média

Linda Prokopová
Corporate Affairs Lead CZ, Sanofi
+420 739 646 403
linda.prokopova@sanofi.com